

III s.k. kalnų turizmo žygis Tian-Šanyje 2000m. (IV vieta 2000m. Balticume kalnų turizmo klasėje).

TREČIOS SUDĖTINGUMO KATEGORIJOS KALNŲ ŽYGIS PO ŠIAURĖS TIAN-ŠANĮ

(2000 08 10 – 2000 08 28)

Grupės vadovas: Eugenija Saženytė

Pilies 38, Senieji Trakai

Tel. 8-238-66252

El. paštas: auga@goda.vtu.lt

Grupės sudėtis:

Nr.	Gimimo metai	Dalyvis	Patirtis	Pareigos
1.	1977	Eugenija Saženytė	C. Tian-Šanis – 5(d), Altajus – 4(d)	Vadovas
2.	1978	Rūta Mozūraitė	Altajus – 4(d)	Medikė
3.	1975	Jurga Šarskutė	Altajus – 3(d)	Maistininkė
4.	1966	Marius Grinevičius	Altajus – 2(d), C. Tian-Šanis – 3(v)	Remontininkas
5.	1978	Arvydas Gudelis	Altajus – 3(d)	Fotografas
6.	1980	Andrius Gedgaudas	Kaukazas – 2(d)	Metraštininkas

Žygio maršrutas:

T/b Čimbulak – per. M.Mametovos (1B) – led. J.Toguzak – per. Popovo (2A) – u. Žangyryk – u. PR. Talgar – per. OPTE (2A) – led. Š. TEU – per. TEU(1B) – u. L.Talgar – per. Turistov (1B) – ež. B.Almatinskoje – per. Tereškovos(n/k) – Alma-Ata. Maršruto ilgis – 191,5 km. Praeita perėjų – 6.

Praeitais perėjais:

Nr.	Pavadinimas	Sudėtingumo kategorija	Aukštis	Charakteristikos	Pastabos
1.	M.Mametovos	1B	3950	Led. – nuobir.	Led. M.Mametovos (u. M.Almaatinka – led. Byrdžiga (u. L.Talgar)
2.	Popovo	2A	4200	Snieg. – led.	Led. J.Toguzak (u. L.Talgar – led. Džusandy (u. Žangaryk)
3.	OPTE	2A	4180	Led.- snieg.	Led. Šokalkovo – (u. S.Talgar) – led. Bogatyr (u. PR.Talgar)
4.	TEU	1B	3600	Nuobir.	u. Nauruksaj (u. L.Talgar) – led. Š.TEU (u. Sredn.Talgar)
5.	Turistov	1A	4000	Snieg. – nuobir.	u. Ozernaja – u. Turistov (u. L.Talgar)
6.	Tereškovos (Trapecijos)	N/k	3400	Nuobir.	u. B.Almaatinka – u. M.Almaatinka

Kelionės kaina vienam asmeniui:

Kazachijos vizos - 270 lt, Rusijos dukartinės tranzitinės vizos - 160 lt, Baltarusijos tranzitinė viza - 92 lt, bilietai: Vilnius-Minskas - 17 lt, Minskas - Maskva - 33 lt, Maskva - Almata - 232 lt, Almata - Maskva - 300 lt, Maskva - Vilnius - 64 lt, registracija Kazachijoje - 28 (60) lt, bendrų išlaidų dalis apie 50 lt, viso: 1246 lt.

T/b Čimbulak - t/b Tuiksu

Pirma žygio diena (2000 08 10)

Techninė charakteristika:

Iš Alma-Atos į Medeo veža autobusas Nr.6 nuo viešbučio "Kazachstan". Bilietas - 25 tengiai (1\$=144.1 tengiai). Nuo Medeo iki Čimbulak slidinėjimo bazės prisitraukiame už 1200 tengius. 1997-ų metų ataskaitoje rašo, kad galima nuvažiuoti šios bazės autobusiuku. Reikia skambinti Čimbulak administratoriui telefonu 338624.

Nuo t/b Čimbulak iki pat Tuiksu ledyno veda žvyrkelis. Mes einame iki t/b Tuiksu (3 km). Ėjimo laikas - 2.5 val.

Pirmas žygio Tian-šanyje dienoraščio įrašas:

Įspūdingas lygumų perėjimas į kalnus. Toje susitikimo vietoje plyti Alma-Ata, kurioje dabar gyvena apie 1,5 mln. gyventojų. O miestas daugiatautis. Kazachai, buvusių SSSR šalių migrantai, vokiečiai. Kazachstano pietuose plytinčios stepės, iš pirmo žvilgsnio, nedėkingos žmogui labai dideliais karščiais bei vandens stoka. Tačiau vietiniai kazachai sėkmingai verčiasi gyvulių ganymu. Nors sodybos, pasak vietinio, išsidėsčiusios kartais kas 100 km. Todėl toks vienišumas ir gamtos atšiaurumas įtakojo "kietus" papročius. Tarpusavio santykiai grindžiami islamišku pagrindu.

T/b Tuiksu - led. morena M.Mametovos

Antra žygio diena (2000 08 11)

Techninė charakteristika:

Per dieną nueita 7,5 km.

Tuo pačiu žvyrkeliu kylam aukštyn iki užtvankos. Tuoj pat už užtvankos sukame į kairę ir link perėjos kylame alpinistų taku. Prieiname stovyklavietes. Ten patogios vietos nakvynei, vandens taip pat yra. Ir toliau iki ledyno liežuvio galo einame alpinistų taku.

Dienoraščio įrašas:

Saulė leidosi nurausvindama dangų, apačioje nusistojo debesylai, šaltukas pradėjo kandžiotis. Arvydas'as skaitė dar vieną skyrių iš R.Bacho "Iliuzijų".

Per. M.Mametovos (1B 3800)

Trečia žygio diena (2000 08 12)

Techninė charakteristika:

Nueita 3 km.

Nuo ledyno liežuvio galo iki perėjos balno nesunkiai einama morena (yra turai) ygiagrečiai ledynui. Eiti nesudėtinga. Iki balno apačios nuolydis nedidelis ir tolygus. Nuo ledyno liežuvio galo iki balno apie 45 min. kelio. Perėja moreninė, nuo kairiosios balno pusės byra akmenys. Lipame link uolų, esančių keteros dešiniau. Uolas apeidinėjame iš kairės. Lipti nemalonu, nes iki pat viršaus smulkus nuobirynas. Į perėją užlipame per 2 val. Nusileidimas nuo perėjos balno tokiu pačiu smulkiu nuobirynu. Nusileidžiame iki ledyno daugmaž per 30 min. Ledynas atviras, be plyšių, nuolydis minimalus. Nakvynės stojame ant morenos, šalia ledyno ir ežeriuko.

Dienoraščio įrašas:

O rusų, pasirodo, alpinistų esama. Girdžiu, tik karabinai barška, į uolas galvas užvertę kažką pirštais rodo, gal ir bandys įlipti. Alpinistai vėl pasirodė ir akmenis žemyn leisti pradėjo. Stebiu kaip alpinistai kopia į uolinę viršūnę. Jie tik maži maži taškeliai galingų uolų fone. Gerai girdžiu jų balsus: "Перила готовы! Страховка есть!!!" Iš kažkur (turbūt iš kokios tai perėjos) tik ką nusileido keturių žmonių grupė. O alpinistai jau beveik į pusę kalno užsiropštė. Aukštai jie. Besėdėdama ant uolų lentelę įžiurėjau.

Led. Byrdžiga - u. Levij Talgar

Ketvirta žygio diena (2000 08 13)

Techninė charakteristika:

Nueita 10,5 km.

Nuo ežeriuko - nakvynės vietos - nuobirynu einame pietryčių, pietų kryptimi iki uolų. Uolos baigiasi. Nuo uolų krašto traversuojame pietų kryptimi link upės Levij Talgar. Upės kairiajame krante (orogr.) yra gerai ištryptas takas, kuriuo mes ir einame. Pralenkiame upių L.Talgar ir Turistov santaką. Kurį laiką einame palei upę Turistov. Turai atveda iki pat tos upės vietos, kur ją ir perbrendame. Priėję upę L.Talgar stojame nakvynei.

Įrašas iš dienoraščio:

Tą dieną leidomės žemyn i Levij Talgar slėnį. Prieš tai naktį praleidome šalia keisto ledo krantais ežerėlio. Naktis buvo giedra ir šalta. ... leidžiūosi žemyn i kvepiančias pievas. Brendame per Turisto upę. Šaltas vanduo plauna kojas - štai kuo virsta ledas. Ir tiktai minkštas, tekantis vanduo yra stipresnis už uolas ir akmenis, nes jis savo kelyje juos nugali aptekėdamas, aplenkdamas, prasigrauždamas

Nakvynė svogūnų pievelėje. Ore tvyro svogūnų kvapas ir vakarinė kalnų vėsuma. Arvydas skaito "Iliuzijas". Virš kalnų pro debesis patekėjo pilnatis...

Tas ilgas leidimasis per judančius akmenis. Nėra vandens, o labai karšta. Kartais imdavo spausti smilkinius, kai kažkur giliai po akmenimis girdėjosi prislopęs vandens čiurlenimas. Iš slėnio kilo baltas laiko tekėjimas. Mes leidomės į jį. Praėjus paskutines morenų dešras, apačioje pasimatė žydros kanklės. Čia upė buvo išplitusi į keletą besimainančių tėkmių.

u. Levij Talgar - led. morena Južnyj Toguzak

Penkta žygio diena (2000 08 14)

Techninė charakteristika:

Nueita 6 km.

Persikeliamo per upę L.Talgar. Link ledyno Toguzak Južnyj kelias markiruotas turais. Pakeliui praeiname malūnsparnių kilimo aikštelę, kuri yra priešais Pečat viršūnę. Toliau kelias veda pro morenines kalvas. Priešais atsivėrusį Konstitucijos ledyną sumaišėme su Toguzako ledynu. Todėl čia svarbu visą laiką smarkiai laikytis kairės pusės. Siūlau kuo daugiau šlietis prie šiaurinio šlaito (Puškino ir Pečat viršūnių). Einant link Toguzak ledyno neįmanoma nepraeiti ežeriukų. Nuo jų matosi Južnyj Toguzak ledynas. Šiek tiek aukščiau Južnyj Toguzak ledyno liežuvio, šalia ledyno, stojame.

Įrašas iš dienoraščio:

Į viršūnes iš slėnių ima kilti ramus ir šaltas, saulėlydyje išsimaudęs vakaras...

Led. južnyj Toguzak - per. Popovo (2A 4200)- led. Džusandy

Šešta žygio diena (2000 08 15)

Techninė charakteristika:

Nueita 9,5 km.

Iš karto lipame ant ledyno. Kadangi ledyno pakraštys nubarstytas didžiuliais "grybais" ir smulkia morena, plyšių nėra, einame iki plyno ledyno, kur dedamės kates, apraišus, susirišame ryšiais po tris ir toliau kylame link Popovo perėjos ledyno tekėjimo kryptimi. Didesnę dalį ledynas atviras, plyšių vienas kitas. Jie lengvai apeinami arba peršokami. Atsiranda kelios ledyninės duobės. Vieną iš jų apeiname iš kairės, kitą - iš dešinės. Įeinant į cirką ir pačiame cirke ledynas virsta uždaru, matosi plyšiai. Einame kairiuoju (ėjimo kryptimi) ledyno pakraščiu. Perėjos balnas - apie 40° statumo, maždaug 250 m aukščio. Kabiname keturias po 50m virves ir plius dar vieną turėklą. Ketera siaura, statyti palapines problematiška. Turas sukrautas perėjos centre. Leidžiamės ant ledyno Džusandy, nuolydis 40°. Viršutinėje ledyno dalyje ledynas uždaras, plyšių nedaug. Maždaug už 400 m prasideda plyšių zona, kurie užsnigti ir nesimato. Einame susirišę ryšiais. Toliau ledynas atviras, plyšių mažai. Išeiname į ledyno liežuvio centrą, kuriuo ir nusileidžiame ant morenos.

Įrašas iš dienoraščio:

Pavalgę, pagėrę susikraunam daiktus ir šokam į trasą, t.y. ant ledo. Oras gražus, saulė šildo. Tad traukiame kates ir tamsius akinius. Ir varom pas "Popovą". Jį randam vietoj, niekur nepabėgusį. Susipančiojam ryšiais ir imam lipti į viršų. Po ilgo ilgo krapštymosi, keturių virvių ir turėklo, pagaliau visi susirinkom ant perėjos. Kaip kad ir rašė rusai, palapinėms vietos nerasta (nebent vienai). Pasiekėm stovyklavietę, išdygsta namai, užkuriami primusai. Ima lynoti, tad virtuvė perkeliama į palatkęs prieangį. Visi pavargę, bet laimingi.

u. Žangyryk - led. Žangyryk

septinta žygio diena (2000 08 16)

Techninė charakteristika:

Nueita 6 km.

Pereiname nesunkiai iš led. Džusandy ištekančią upę ir leidžiamės žemyn prie Žangyryko upės. Toliau upės Žangyryk kairiuoju (orogr.) krantu einame link ledyno Žangyryk. Stovyklavietę statom šalia ledyno liežuvio. Išeiname iš arčiau pasižiūrėti ledokričio kitoje upės pusėje. Tačiau upę apeiti per ledyną problematiška, todėl nusprendėme pasivaikščioti Žangaryk ledynu. Ledyno pirma pusė atvira ir praktiškai be plyšių. Tolumoje, link Maškovcevo perėjos, matosi, kad viršutinė ledyno dalis užsnigta. Nuo ledyno Džusandy iki ledyno Žangaryk ėjome apie 4.5 val.

Įrašas iš dienoraščio:

Užšalęs ledo gyslose upelis. Dar tik ankstyvas rytas. Saulėtas. Seni lyg sudžiūvusios duonos kepalai, riogso akmenys. Tokie didingi ir savim baisiai patenkinti... Iš jų juk ir kalnai padaryti. O apačioje sušalusi upė begalybės žaizdų išvarpyta. Kaip bičių avilys riaumoja, užia šis milžiniškas baltas korys, vanduo šniokšdamas teka pro visas jo žaizdų skylės... Tokio ledyno aš dar nemačiau.

u. Žangyryk

Aštunta žygio diena (2000 08 17)

Techninė charakteristika:

Nueita 12 km.

Visą dieną leidžiamės slėniu. Upė didžiąją dalį teka kanjonu, todėl iš apačios nepraeinama. Reikia eiti kanjono viršumi. Ten yra gerai išmintas takas. Praktiškai visą laiką ėjimas pievomis.

Įrašas iš dienoraščio:

...baltus žirnius iš dangaus kad pabėrė, žaibus paleido, teko į celofaną susivynioti. Tai užbėgdama už akių pasakysiu, kad taip visą dieną - lietus, lietus, kartais ne lietus. Leidomės palei upę žemyn. Čia mums kanjonas kelią pastojė. Teko eiti jo viršum. Čia ir prasidėjo dienos vėnis - Tian Šanis visu grožiu prieš mūsų akis atsivėrė. O spalvų, spalvų. Taip ir ėjom išsižioję, išsišiepę, akis pastatę, į šonus besižvalgydami.

u. Žangyryk - u. Južno vostočnyj Talgar

Devinta žygio diena (2000 08 18)

Techninė charakteristika:

Nueita 27 km.

Žangyryko slėnis jungiasi dar su dviem, didžiausiais Talgaro mazge, Korženevskio ir Bogatyriaus ledynų slėniais. Iš Žangyryko slėnio mums reikia į Pietryčių Talgarą - Bogatyriaus ledyną. 200 m nuo santakos su Pietų Ysyk ir Pietryčių Talgar upėmis pereiname į kitą Pietryčių Talgar upės pusę. Toliau kylame šios upės kairiaja puse (orogr.). Upė teka kanjonu. Mes einame jo viršumi, tačiau ėjimo tempas sulėtėja, nes nuo staigios upės kritimo vietos prasideda morena, išnyksta takas. Prieiname ežerą, esantį šalia ledyno Bogatyr. Nakvojame ant morenos tarp ežero ir ledyno liežuvio.

Įrašas iš dienoraščio:

Iki pietų ėjome fantastiniu Džangaryk upės slėniu. Slėnis jaukus jaukus, spalvos malonios ir šiltos, kalvų ir kalvelių formos ramios. Ėjome pievomis ir negalėjome atsigėrėti vaizdais. Kartas nuo karto prasišviesdavo šviežio sniegelio nubaltintos aukštesnės viršūnės - kaip kontrastas šiltoms rudens spalvoms. Tačiau jos atrodydavo kaip priklijuotos, tuo suteikdamos slėniui nepakartojamo mistinio žavesio. Vaizdai keitė vienas kitą: ėjome tai palei upę, tai skardžių viršumis, pakerėti didelių masyvų ir erdvių.

Led. Bogatyr

Dešimta žygio diena (2000 08 19)

Techninė charakteristika:

Nueita 9 km.

Visą dieną einame ledynu Bogatyr. Ant ledyno užlipame šiek tiek aukščiau ledyno liežuvio, iš dešinės (ėjimo kryptimi) jo pusės. Einame ryšiais. Ledynas atviras, praktiškai be plyšių, staigių kritimų taip pat nėra. Kairėje (ėjimo kryptimi) pusėje matosi Severcovo ir MJD perėjos. Pirmąją ledyno dalį einame dešiniuoju (ėjimo kryptimi) ledyno kraštu. Antroje ledyno dalyje išeiname į jo centrą ir toliau jau einame ledyno centru. Čia ledynas apsnigtas nemažu sniego sluoksniu,

atsiranda nematomų plyšių. Perėja OPTE yra dešinėje nuo Severcovo ir MJD perėjų ryškiai matoma žemesne ketera. Stojame nakvynės apie 1,5 km nuo perėjos.

Jrašas iš dienoraščio:

Šiandien mediumas. Mūsų kelionės viduriukas. Tai va, prieš mūsų akis vienas didžiausių Šiaurės Tian Šanio ledynų - Bogatyrius. Susirišom mes ryšiais po tris, užsimečėm kates, tamsius akinius užsidėjom ir lipom. Mūsų tikslas OPTE (2A) perėja. O ledynas toks baltas baltas, net šviečia, mat per naktį prisnigo.

Per. OPTE (2A 4200)- led. Šokalskovo

Vienuolikta žygio diena (2000 08 20)

Techninė charakteristika:

Nueita 3 km.

Iš karto leistis žemyn nuo perėjos negalima, nes trukdo dideli karnyzas ir plyšiai. Reikia traversuoti į dešinę link viršūnės iki atviro ledyno. Leistis žemyn stačiu (50-60°) ledo šlaitu. Kabinam virves iki paskutinio staigaus kritimo (7 virvės). Nuo jo ryšyje išsėdinėjame į dešinę iki lygesnės liežuvio vietos. Perėja apsnigta, matosi seniau nuėjusios lavinos.

Jrašas iš dienoraščio:

Batai po vakarykščio braidžiojimo po Bogatyriaus sniego laukus buvo sušlapę ir pernakt sušalę. Įkalviau į juos kojas. Kėlėsi ir kiti. Ryte visas sniegas buvo sušalęs į asfaltuotą plentą, todėl be vargo aplenkę plyšius pasiekėm perėją ir į ją sukilom.

Led. Šokalskovo - u. Srednij Talgar

Dvylikta žygio diena (2000 08 21)

Techninė charakteristika:

Nueita 6 km.

Toliau einame Šokalskovo ledyno kairiuoju kraštu. Yra plyšių. Einame susirišę ryšiais. Priename ledokritį - paskutinį staigų ledyno kritimą. Ledokritis nėra sudėtingas, didelių sunkumų nesudaro. Nuo kairiojo krašto reikia eiti į dešinę ledokričio pusę, po to vėl išsėdinėti į kairę ledokričio pusę. Kaire ledokričio pusę, tarpekliu, nusileidžiame į atvirą ledyno liežuvį. Jo tekėjimo kryptimi leidžiamės iki smaigalio. Pereinam ant morenos, kuria nusileidžiame iki upės. Persikeliamo į kitą Srednij Talgar upės pusę.

Jrašas iš dienoraščio:

Snarglio galas jau seniai kuteno šlapių batų apkabintas kojas, o taip norėjosi atpalaiduojančio saulės šnabždesio. Bet į mūsų greitėjančius žemyn veiksmus įsispraudė ledyno plyšiai. Čia dar viena spalva įsispraudė į tą įvairią ledo kasdienybę. Po truputį suadėme praplyšusį ledyną ir išėjome į lygesnį, lėtai linkstantį ir saugų lyg motinos keliai, ledyną. Bet, palikus ledyno liežuvį, jo šneka dar girdėjosi gerus pusantro kilometro, kol išbridom iš chaotiškų morenų ir akmenų.

u. Srednij Talgar - led. morena TEU

Trylikta žygio diena (2000 08 22)

Techninė charakteristika:

Nueita 3,5 km.

Per 4 val. prisitraukiame iki šiaurinio TEU ledyno. Visą laiką laikomės dešinės (ėjimo kryptimi) pusės.

Jrašas iš dienoraščio:

Jokio žadintuvo pypenimo (bo sugedo), jokio puodų barškinimo patamsyje - saldus miegas pakol paskaudo šonai. Prieš mus Šakalskio ledynas mėlyname danguje - baltas stūkso, toks didelis, toks nuostabus, riebūs. ... dar truputį palypėję į moreninį kalnelį gražų vaizdą matėm, dievus kopiančius uolomis regėjom. Debesėliai aukščiausią šiame rajone Talgaro viršūnę atvėrė. Pakilom upe aukštyrą prie pat ledyno. Mūsų džiaugsmui, radom ežeriuką ! Jis toks nedidukas, žaliai pilkas, bet visgi ežeriukas.

Led. TEU - per. TEU (1B 3600) - u. Levij Talgar

Keturiolikta žygio diena (2000 08 23)

Techninė charakteristika:

Nueita 15,5 km.

Kopiame šiaurės TEU ledynu. Ledynas atviras, be plyšių, staigių kritimų nėra. Į perėją užlipame vidutinio stambumo nuobirynu. Nuo ledyno pradžios iki balno einame 1 val. Į perėją užkopiame per pusę valandos. Leidimasis panašiu nuobirynu. Nusileidžiame iki upės Levyj Talgar. Persikelti per upę šioje (santakos) vietoje neįmanoma. Kylame į viršų dešiniuoju (orogr.) Levyj Talgar upės krantu.

Įrašas iš dienoraščio:

Antroje dienos pusėje pradėjo lyti, o mes ilgai ejom miško takais, kol patogiai nusileidome prie upės. Kitoje upės pusėje buvo įsikūrę turistai, bet per toli, kad galėtume palaikyti ryšį. Per lietų pasistatėme palapines. Aš ėmiausi kurti primusus. Košė dar šiaip taip išvirė, o vėliau primusas užsispyrė ir mes likome be arbatos. Laukti dar dvi valandas ir per tokį lietų niekas nebenorėjo, tai išsidalinę sausas užkandas, išsiskirstėme į palapines.

u. Levij Talgar - led. morena Turist

penkiolikta žygio diena (2000 08 24)

Techninė charakteristika:

Nueita 11 km.

Keliamės per upę Levyj Talgar. Toliau einame kairiuoju (orogr.) Levyj Talgar upės krantu iki Turist upės, o jos kairiuoju (orogr.) krantu – iki Turistov ledyno.

Įrašas iš dienoraščio:

Naktį snigo, lijo, griaudė ir žaibavo. Todėl pabudome žiemą. Nuostabią spindinčią žiemą. Kas atsitiko tiems primusams? Neužsikuria, nors pasiusk. Arvis visokiais būdais bando susišnekėti su "Jo didenybe", net grasina į sieną paleisti Taigi, buvo šiandien daug saulės, šypsenų, puikių vaizdų ir...kabarojimosi į viršų...

Led. Turist - per. Turistov (1B 4000)

Šešiolikta žygio diena (2000 08 25)

Techninė charakteristika:

Nueita 3,5 km.

Apeiname Turistov ledyną iš dešinės, per moreninį gūbrį. Iki perėjos balno einame šalia ledyno, morena. Yra turai. Į perėją kopiame apsnigtu nuobirynu. Perėjos ketera plati, gerai matoma iš tolo. Turas stovi žemiausioje keteros vietoje.

Įrašas iš dienoraščio:

Vaizdai į abi puses fantastiški, danguje nė vieno debesėlio. Taip ir susileidom. Arvydasas tik fotografuoja, fotografuoja. Čia Marsas antrą savo siurprizo dalį ištraukė - walkman'ą. Taigi, sėdim ant perėjos, klausom meditacinės muzikos pagal Ošą, šokoladą valgom. Ir gerai, ir blogai. Gerai - kad gražu, blogai - kad jau žygis baigiasi ir tai paskutinė kategorinė perėja.

Per. Turist - u. Ozernaja - ež. Bolšoje Almatinskoje - u.Šukyr

Septyniolikta žygio diena (2000 08 26)

Techninė charakteristika:

Nueita 30 km.

Leistis pradėdame nuo žemiausios keteros vietos, ledynu. Ledynas atviras, be plyšių iki 20° statumo. Nuo ledyno pereiname ant morenos. Yra turai, takas. Leidžiamės žemyn Ozernaja upės dešiniuoju (orogr.) krantu iki pat ežero Bolšoje Almatinskoje. Ežerą apeiname iš dešinės. Pakylam prie užtvankos ežero gale vėl leidžiamės žemyn tiesiai palei "truba", pro "matracininkus", takeliu iki upeliūkščio Šukyr.

Įrašas iš dienoraščio:

Rūta, kelkis, ateik, parodysiu Orioną!" - 5.00 ne tik Rūtą, bet ir mane pažadina budinčiojo Marso balsas. Vis labiau dvelkteli civilizacija. Pagaliau pasimato ilgai lauktas "Bolšoje Almatinskoje" ežeriukas. Prie jo bus pietūs, o gal ir dar kai kas. Prabėga dar keletas minučių, ir štai, pagaliau, stovim ant dangiškai žydro ežero kranto.

u. Šukyr per. n/k Trapecijos (Tereškovos) (n/k 3400) - u Kazaška

aštuoniolikta žygio diena (2000 08 27)

Techninė charakteristika:

Nueita 12 km.

Kylame tiesiai į statų šlaitą, už kurio teka upė Kumbel. Kateros viršumi, taku, kylame aukštyn Kumbel upe. Per upę persikeliame gerokai aukščiau nei kad yra n/k Tereškovo perėja. Kitoje pusėje yra nežymus takas.

Jrašas iš dienoraščio:

Traversuojame kito, priešais stūksančio kalnagūbrio šlaitą. Pievutėmis, akmenimis, upių vagomis, kanjoniukais, takeliais ir betakeliais greitai judame pirmyn. Mes vėl lepinami nuostabiais vaizdais: slėniai, Didžiojo Almatinskajos ežero žalsvas baseinėlis tolumoje, kalnagūbriai, nueinantys į saulėtą miglą ir paskęstantys stepėse. Nakvynei randame nuostabiai ramią, anot Rūtos - meditatyvinę viečikę su laužaviete, malkomis ir ežeriuku netoliese.

u. Kazaška - Alma-Ata

devyniolikta žygio diena (2000 08 28)

Techninė charakteristika:

Nueita 13,5 km.

Visą laiką žemyn veda takas, tad be didesnių sunkumų nusileidžiame į plentą, truputį žemiau t/b Gorelnik. Iš ten autobusu važiuojame į Alma-Atą.

Jrašas iš dienoraščio:

Prabundu. Girdžiu kaip lauke jau blaškosi Marsas, iš paskos - Jurga. Chebrai paskutinę dieną ryškiai nesimiega. Įlipam į autobusą, o ten sėdi tas pats angelas, kurį sutikom nusileidus nuo Turisto perėjos. Vakaras. Sėdime prie stalo jau septyniese, keliamo taures už susitikimą. Sutikome be galo įdomų žmogų. Paprastas, stebėtinai nuoširdus ir dėmesingas kiekvienam.

Žygis baigėsi vakar. Žygis, kurį mes pavadinom "Penktojo elemento beieškant". Nežinau, ar buvo atskleista Penktojo elemento paslaptis, bet buvo išsiaiškinta, kad iš jo sudaryti kalnai ir visas pasaulis. Krito penktasis elementas iš dangaus, jo buvo randama po akmenimis ir pievelėse, kai kam ir į kuprinę patekdavo... Ir būdavo linksma ir liūdna. Iš to sudarytas visas mūsų gyvenimas ir mes patys.

Žygio rezultatai, išvados

Žygio dalyviai praėjo trečios sudėtingumo kategorijos žygį Šiauriniame Tian-Šanyje tokiu maršrutu: Alma - Ata - u. M.Almaatinka - per. M.Mametovos (1B) – led. J.Toguzak – per. Popovo (2A) – u. Žangyryk – u. PR. Talgar – per. OPTE (2A) – led. Š. TEU – per. TEU(1B) – u. L.Talgar – per. Turistov (1B) – ež. B.Almatinskoje – per. Tereškovo(n/k) – Alma-Ata. Grupė praėjo įdomų ir įvairiapusišką maršrutą. Pamatė gražiausius Žangaryko ir L. Talgar upių slėnius, o taip pat kelis didžiausius Talgaro mazge ledynus: Šokalskovo, Bogatyriaus, Žangaryko, Toguzako. Dėl prastų meteorologinių sąlygų žygio viduryje teko atsisakyti perėjų Maškovcevo (1B) ir Čon - Kemin (2A), vieno gražiausių ežerų Džasyk - Kel. Į šį maršrutą dar įtraukus Korženevskio ledyną, grupė pamatytų Visus Talgaro mazgo perlus.